

Politikat tarifore në sektorin e ujit në Kosovë

Nga Bernd Pessel: Ekspert Financiar dhe Tarifor

15 Maj 2007

Leaders in the design, implementation and operation of markets for electricity, gas and water.

 MVV Energie AG

*Edinburgh
Economics*

1 Prezantimi i përgjithshëm

Qëllimi i Prezantimit:

- Objektivat e politikave të caktimit të tarifave në **sektorin e ujit**
- Gjërat e posaçme të caktimit të tarifave
- Çështjet e kalkulimit të tarifave
- Përmbledhje

2.1 Gjërat e posaçme ne caktimin e Tarifave

Çështjet Financiare/Ekonomike...

A. Parakushtet e shërbimeve komunale janë

- Sistemi i kontabilitetit
- Planifikim i arsyeshëm i biznesit me caqe për përmirësimin e ratës së grumbullimit
- Sistem raportimi
- Dokumentacion adekuat i sistemit të Matjes dhe të tarifimit të konsumatorëve
- Procedura të investimit dhe të mirëmbajtjes

2.2 Gjërat e posaçme ne caktimin e Tarifave

B. Çështjet Financiare/Ekonomike

- Përputhja e të dhënave
- Regjistrimi i pronës dhe vlerësimi

3 Çështjet kryesore në kalkulimin e tarifave

- Grumbullimi i të dhënave në bazë të qendrës profituese
- Rregullimet e brendshme për
  - Masat për huatë e këqija në bazë të vjetërsisë së borxheve
  - Vendimet për rexhistrimet e shpenzimeve si kosto e riparimit, kosto e mirëmbajtjes ose investimet
- Kalkulimi i
  - Amortizimi
  - Vlera e zëvendësimit dhe kosto e zëvendësimit
  - Ndryshimi i granteve dhe donacioneve që janë dhënë për investime
- Plani për menaxhimin e pronës

Shpjegimi i çështjeve kryesore

4.1 Investimi:

Vlera në para për ndërtimin ose blerjen e të mirave dhe shërbimeve që normalisht përdoren për një kohë të gjatë në kompani

4. 2 Donacioni

- Pagesat nga burimet e huaja që nuk duhet të paguhen prapa dhe nuk kanë kamatë. Donacionet mund të paguhen për investime, për kosto operacionale dhe për mbulimin e humbjeve pas përfundimit të vitit. Kjo ka ndikim në kontabilitet dhe në kalkulimin e përcaktimit të tarifave.

4.3 Amortizimi

- Kalkulimi i humbjes së vlerës së pronës. Rata e amortizimit bazohet në jetëgjatësinë normale ose përdorimin e pronës. Në bazë të standardeve të IFRS çdo vit duhet të bëhet një ri-vlerësim i secilës pasuri dhe një verifikim i amortizimit. Tipet normale të amortizimit janë metoda “lineare” dhe “degressive”.

4.4 Vlera e zëvendësimit

Vlera e zëvendësimit të pronës (instalimi i ri)
pas jetëgjatësisë normale

4.5 Kosto e zëvendësimit

- Kalkulimi vjetor i kostos për akumulimin e vlerës së zëvendësimit pas jetëgjatësisë normale duke marrë në konsiderim fitimin e kamatës of gjatë fazës akumuluese. Normalisht kalkulimi i kostos së zëvendësimit është i limituar në pjesën e kapitalit vetanak (drejtësi) me një sasi të arsyeshme të supozuar. Kalkulimi i kostos së zëvendësimit nuk është pjesë e llogarimbajtjes dhe kontabilitetit, është llogaritje e posaqme.

4.6 Ndryshimi i granteve dhe donacioneve

- Vlera e granteve për investime duhet të tregohet si të ardhura vjetore (total sasia e ndarë në vitet e jetëgjatësisë). Grantet për riparime dhe kosto të mirëmbajtjes janë menjëherë të rezervuara dhe të treguara si fitime.

5 Përmbledhje

- Kjo është vetëm një përmbledhje e disa parakushteve të një përmbledhje të disa parakushteve dhe shpjegimeve të disa shprehjeve të posaqme.
- Politika dhe ndikimi i saj do të tregohenn më vonë gjatë vorkshopit/punëtorisë në dokumentimin e qështjeve politike.